

DRUŠTVENA NOVICI

20-letnica Vakuumista

Kako je bilo ob rojstvu Vakuumista, ne vem, ker me ni bilo zraven. Nekaj spominov na ta dogodek je zapisal dr. Gasperič v slavnostni številki, ki smo jo pred dvema letoma izdali ob 40-letnici Društva za vakuumsko tehniko Slovenije. Verjetno so bili prav on in sodelavci tisti, ki so dali pobudo in druge navdušili za ta korak. V njih je bil tisti kanček idealizma, ki je potreben, da se ljudje lotimo »odvečnih« nalog.

Vakuumist je otrok peščice navdušencev, ki so želeli, da se strokovnjaki s tega področja na tak način medsebojno povežejo in da po časopisu posredujejo nova znanja s področja vakuumske tehnike in tehnologij uporabnikom v industriji. To strokovno področje je bilo v tistem času v velikem vzponu. Na zdaj že bivšem Inštitutu za elektroniko in vakuumsko tehniko je bila cela vrsta uveljavljenih raziskovalcev s področja vakuumskih znanosti in tehnike (prof. dr. Kinsky, dr. Lah, dr. Gasperič, mag. Povh, ing. Jerič), ki so za sabo potegnili tudi vrsto mlajših. Med njimi je bil tudi prvi urednik Vakuumista mag. Andrej Pregelj. Vakuumist je bil v tistih časih bolj društveno glasilo kot strokovni časopis. Tudi izhajal je bolj občasno. Šele proti koncu osemdesetih let je prišlo do njegovih prvih vsebinskih sprememb. V začetku leta 1991 je mag. Andrej Pregelj postal predsednik DVTS, zato je urednikovanje Vakuumista prepustil meni. Priznam, da sem se tega dela razveselil. Lotil sem se ga z veliko zavzetostjo. Ker pa sem bil še relativno mlad, bi zagotovo naredil veliko napak, če mi v vseh pogledih ne bi nesebično pomagal dr. Gasperič. Tudi kasneje, ko mi je občasno zmanjkovalo energije, me je spodbujal in mi vsestransko pomagal.

Ker je slovenski prostor majhen in je število ljudi, ki se ukvarjajo z vakuumsko tehniko in tehnologijami v Sloveniji majhno, je zelo pomembno, da tisti, ki smo, delamo enotno. Mislim, da smo vsi ponosni, da tudi v majhni Sloveniji obstaja strokovni časopis z vakuumskega področja. Nekaj podobnega premorejo samo še Američani, Nemci, Angleži, Francozi in do pred kratkim Italijani (letos je njihov časopis *Il Vouto* zaradi finančnih težav prenehal izhajati).

Z razpadom Inštituta za elektroniko in vakuumsko tehniko, ki je bil matična ustanova DVTS, smo imeli tudi pri Vakuumistu kar nekaj težav. Veliko sodelavcev tega instituta se je razkropilo po drugih službah, ki nimajo nič opraviti z vakuumsko tehniko in tehnologijami, zato se je krog sodelavcev Vakuumista precej zožil.

Do leta 1991 smo izdajali Vakuumista izključno z lastnimi sredstvi, tj. z denarjem DVTS, ki si ga je prislužil v glavnem z izobraževalnimi tečaji. Leta 1991, ko sem prevzel urednikovanje, pa smo prvič pridobili subvencijo Ministrstva za znanost in tehnologijo, nekaj let

kasneje pa tudi Ministrstva za šolstvo in šport. Dodaten vir prihodkov so od takrat še oglašaji. Tega denarja pa je komaj dovolj za kritje tiskarskih in materialnih stroškov. Avtorji člankov zato ne dobivajo nobenega honorarja, urednik, lektor in korektor pa zgolj simbolično plačilo. Torej vsi opravljamo to delo praktično zastonj in zunaj rednega delovnega časa. Zato bi se rad na tem mestu toplo zahvalil vsem, ki ste pri izhajanju Vakuumista doslej kakorkoli pomagali.

Vakuumist je v Sloveniji edina strokovna revija s področja vakuumskih znanosti, tehnike in tehnologij, fizike plazme, tankih plasti in površin ter vakuumske metalurgije. Institucionalnega izobraževanja na tem področju pri nas ni, ne na dodiplomskem, ne na podiplomskem študiju. Zato sem prepričan, da ima naš časopis predvsem velik pomen na izobraževalnem področju. Kot urednik zato vztrajam, da objavljamo splošne članke, ki so zanimivi za širši krog ljudi. Prav tako vztrajam, da prispevke pišemo v slovenskem jeziku, saj ga tako bogatimo z novimi strokovnimi izrazi.

Od leta 1991 imamo tudi stalno rubriko »Nasveti«, ki jo v glavnem piše dr. Gasperič. Doslej je napisal že 41 nasvetov, ki so nedvoumno v veliko pomoč vsem, ki se praktično ukvarjajo z vakuumsko tehniko in tehnologijami.

Od leta 1993 pa so nepogrešljivi prispevki s področja zgodovine vakuumskih znanosti in tehnologij, ki jih piše dr. Stanislav Južnič. Njegovih prispevkov se je nabralo že za celo knjigo. Dr. Južnič je eden tistih sodelavcev Vakuumista, ki jih ni treba dvakrat prositi, da kaj napišejo. In takih je malo.

»Vloga Vakuumista je,« kot je že v prej omenjeni slavnostni številki ob 40-letnici DVTS zapisal dr. Gasperič, »vsestranska, ne samo znanstvena in strokovna, ampak tudi družbena in družabna. Z neko nevidno silo nas druži, spodbuja in povezuje. Moje mnenje je, da bi se društvo razvodenelo in razšlo, če bi Vakuumist prenehal izhajati«. Na samem začetku smo se člani uredniškega odbora odločili, da se po vsaki številki sestanemo in dogovorimo o nadaljnjem delu. Ta srečanja so lepi družabni dogodki, ki so nas zelo zblížali, zato si upam trditi, da smo postali kot ena družina.

Tisti, ki so »rodili« Vakuumista, najverjetneje niso slutili, kako zdravega otroka so spravili na svet. Po dvajsetih letih je postal prepoznaven in nepogrešljiv. Naj tak tudi ostane.

Dr. Peter Panjan
urednik Vakuumista